

Régi pesti szobrok és egyebek

A régi Budapestnek sok beszédes emléke mellett megy el érzéktelenül a mindennapi élet forgatagába merült ember. S ez még csak a kisebb hiba, mert az érzéktelenség nem egyszer el is pusztítja ezeket az emlékeket, nem kutatva, milyen szépségek rejtőznek benne, s milyen esemény — talán történelmi érdekesség — fűződik hozzá. Városrendezési munkálatok alkalmával, régi házak bontásánál kegyelet nélkül megy neki a csákány ezeknek az ereklyéknek, holott féltő gonddal, a művészet és a történelmi szeretetével kel-

lene megóvni azokat a pusztulástól. Különösen Buda van tele ilyen emlékekkel, melyeknek valóságos muzeuma a modern Pestnek ez a csöndes testvére.

Nemcsak patinás épületekről, jobban szembeötlő szobrokról van szó, gyakran egy sarokkő, egy szépen faragott kapu, vagy romladozó homlokzat-dísz megállítja azt, aki figyelmes szemlélődéssel járja a régi utcákat. A vallási kegyeletnek különösen sok ilyen emléke beszél a letűnt nemzedékek áhítatos érzéséről, sokszor nagy törekvéseiről, amelyhez a hit erőt és bizalmat nyújtó hatalmához fordultak, s a lelki érzéseket azután szobrok, kőtáblák, képek alakjában is kifejezésre juttatták. A nagy veszedelmek idején is ezen a módon kerestek megkönnyebbülést, s amikor elvonultak a bajok: pusztító betegség, vagy a nem kevésbé pusztító ellenség, a gondviselés iránt érzett hálának kerestek külső megnyilatkozási formákat.

S ilyen gondolatok, sokszor az egyeseknek, sokszor az egész lakosságnak lelki szükséglete hozta létre azokat a Szent János-szobrokat, Szent Flórián-alakokat, amelyekkel sűrűn találkozunk. A legtöbbjéről ma már nem is tudják, ki állította, miért állította föl. Másfelé házak homlokzatába vágott fülkékben akadunk ilyen emlékekre: kegyeletesen megformált bibliai jelenetekre, a keresztfára feszített Megváltó alakjára, szent vértanúkra. Egyiket ünnepi alkalmakkor gondos kezek virágdísszal látják el, a másikat azonban belepí a por, nem törődik velük senki.

Azután jön az új élet, a régi ház helyébe palotát emelnek, s a kegyeletes emlék eltűnik. Senki sem tartja számon, mi lesz vele, holott — ha paragrafus nem is intézkedik róla — a lelkekben élő parancsszónak kellene megóvni azt, amit

A „megskalpozott“ Szent János-szobor, amelyről egy kőműveslegény ujjnyi réteget kapart le vésővel

1. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Szerző: *Szénási Károly fényképei*

Cím: *Régi pesti szobrok*

Forrás: *Új idők*

Pest

1913. XI.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

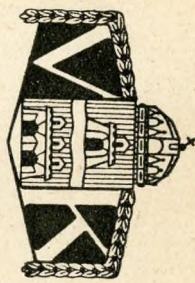
1913

73

Érkezési nyilvántartás

az elődök alkottak és bizó lélekkel gond-
jainkra hagytak. Szent végrendeleti ki-
vándságot hajtunk végre, ha ezeket az
emlékeket megőrizzük s helyet adunk
nekik a régi házak utódjain: az új pa-
lotákon. Ha pedig ez nem történik meg,
a fővárosnak kellene közbelépnie és méltó
helyen megóvni mindazt, ami az elmúlt
idők vallási, művészeti, vagy történelmi
dokumentumaként reánk maradt.

Hogy az omladozó falakat miképpen
lehet egyszerű dísszé fejleszteni, arról
a Halász-bástya beszél a legszebben.
Egyik legfőbb ékessége lett a főváros-
nak, s pompás külső hatása mellett való-
sággal jótékonyan hat az élet zajában
kimerült lélekre, ha a lépcsőin a mul-
takba merenghet. Ezt a példát kellene kö-
vetni mindenütt...

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:	Böngyi Lajos Fejérváry		
Cím:	Régi pesti galéria		
Forrás:	Népszó		
(Hely)	Bp.	(Idő)	1913 XI.
		(Köt. v. fiz.)	
		(Oldal)	

A Donáthi-utca egyik régi háza, faragott kapuval

Oszályozás	
Tárgy	
Hely	
Idő	
Személy	
Helyszám	